

ПРОЦЕС АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ПРАЦІ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ

У статті розглянуто необхідність оновлення підходів до оцінювання, аналізу та контролю сучасної праці. Констатовано домінування в інформаційній економіці і суспільному розвитку інформаційної праці, при цьому встановлено, що для кількісної характеристики такої праці сьогодні відсутнє теоретичне і методологічне обґрунтування. Охарактеризовано специфічні підходи до розуміння інформаційної праці та можливі підходи до її оцінювання шляхом використання соціальних відносин як показника, що характеризує таку працю.

Ключові слова: відносини, праця, інформаційне суспільство, інформаційна праця, показники, аналіз, трудовий процес, соціальна праця.

I. Вступ

Для ефективного вирішення сучасних управлінських завдань в умовах інформаційного характеру праці принциповими є встановлення (вимір) результатів праці та опис самого трудового процесу. У цьому напрямі до сьогодні практично не було системних досліджень, що й зумовлює його актуальність.

У сучасних наукових джерелах більше уваги приділено концептуалізації самої інформаційної економіки, ніж дослідженню специфіки інформаційної праці та встановленню можливостей її аналізу. Становлення теорії інформаційної економіки як напряму розвитку сучасної економіки почалося в 1960-ті рр. Цей напрям набув розвитку в дослідженнях Ф. Махлупа, М. Пората та деяких інших дослідників.

Осмислення в межах теорії інформаційного суспільства процесів і явищ, що відбуваються в суспільстві під впливом інформатизації, становить методологічну основу для суто економічного аналізу цих чинників. Розвиток теорії інформаційної економіки на межі ХХ–ХХІ ст. здійснюють Р. Коуз з теорією фірми [3], М. Спенс [1] (теорія сигналів), Дж. Стіглер (теорія пошуку інформації) [4], Дж. Стігліц (теорія ризику) [2].

Серед останніх вітчизняних публікацій з проблем становлення інформаційного су-

спільства та інформаційної економіки необхідно відзначити праці П. Леоненко [5], О. Маруховського [6], Л. Мельника [7], В. Мунтіяна [8], А. Чухно [5], П. Юхименко [5] та ін.

II. Постановка завдання

Мета статті – дослідити формування цілісного процесу контролю та аналізу праці в інформаційній економіці.

III. Результати

Розглядаючи сучасний трудовий процес як процес продукування, генерування, трансляції, перерозподілу та контролю за інформацією (інформаційними потоками), слід зауважити про потребу виміру інформації як результату праці. Оскільки інформаційний трудовий процес пов'язаний із використанням окремих (або всіх) зазначених елементів (функцій), за їх допомогою можна розглядати структуру та внутрішній зміст інформаційної праці. По суті, можна вести мову про існування певних різновидів інформаційної праці, які відповідно матимуть різні підходи до вимірювання. На наше переконання, така вимірність забезпечується характеристикою відносин, що виникають у процесі інформаційного обміну (як обміну продуктами суспільної діяльності), який являє собою сучасний трудовий процес. Модель інформаційного обміну схематично зображено на рис. 1.

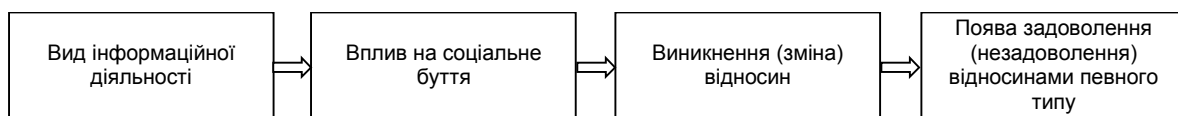

Рис. 1. Модель інформаційного обміну в трудовому процесі суспільства⁰

Розглядаючи рис. 1, варто враховувати, що залежно від виду інформаційної праці її вплив на соціальне буття відрізнятиметься. Відповідно, це буде зумовлювати розвиток (появу) відносин певного виду. При цьому варто звернути увагу, що відносини праці можуть розглядатися як внутрішні (всередині трудового процесу), так і зовнішні (відносини із соціальним оточенням, зокрема споживачами, постачальниками тощо). У такому сенсі варто враховувати власне специфіку спрямованості та характер такої інформації (інформаційної праці). Це необхідно для того, щоб осягнути та охарактеризувати вплив інформаційної праці на систему суспільних відносин. Слід також визначити системний характер інформаційного трудового процесу та констатувати, що така системність впливає на специфіку внутрішніх відносин.

Зазначене вперше встановлено у 2001 р., коли Всесвітнім економічним форумом і міжнародною школою бізнесу INSEA запро-

поновано розглядати Networked Readiness Index (індекс мережевої готовності), комплексний показник, що характеризує рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) у країнах світу. На сьогодні цей показник використовується як засіб аналізу для побудови порівняльних оцінок, що відображають рівень розвитку інформаційного суспільства в різних країнах. Автори дослідження виходять з положення, відповідно до якого існує тісний зв'язок між розвитком ІКТ та економічним добробутом, оскільки ІКТ відіграють сьогодні провідну роль у розвитку інновацій, підвищення продуктивності та конкурентоспроможності, диверсифікують економіку і стимулюють ділову активність, тим самим сприяючи підвищенню рівня життя людей. Привертає також увагу той факт, що протягом шести років зміни відбуваються переважно в межах умовних груп країн. Зокрема, перші 13 країн рейтингу протягом цього періоду не змінилися (табл. 1) [14].

Таблиця 1

Динаміка зміни рейтингу за показником індексу мережевої готовності

Номер у рейтингу	Країни	Номер у рейтингу	Країни
	2006 р.		2012 р.
1	Данія	1	Швеція
2	Швеція	2	Сінгапур
3	Сполучені Штати Америки	3	Фінляндія
4	Сінгапур	4	Данія
5	Швейцарія	5	Швейцарія
6	Фінляндія	6	Нідерланди
7	Ісландія	7	Норвегія
8	Норвегія	8	Сполучені Штати Америки
9	Нідерланди	9	Канада
10	Канада	10	Британія
11	Південна Корея	11	Тайвань
12	Гонконг (Китай)	12	Південна Корея
13	Тайвань	13	Гонконг

З іншого боку, країни, що мають відносно низький рівень зазначених показників, мають більш сталу динаміку змін. Так, Україна протягом зазначеного періоду не змінила 75-те місце. На наш погляд, це свідчить про різну інтенсивність змін в інформатизації різних країн. Однак той факт, що Україна має сталі позиції в цілому, також підтверджує загальну динаміку зростання інформаційно-комунікаційних технологій відповідно до загальносвітового зростання. Усе зазначене свідчить про об'єктивну появу в українських реаліях усе більш складних інформаційних об'єктів.

Поява інформаційного товару, інформаційної праці та інформаційної винагороди (зростання уваги до нематеріальної мотивації ми вважаємо цьому підтвердженням) свідчить про адекватність паралельного аналізу інформаційної економіки через аналіз інформаційної праці як базового елементу такої економіки. Більше того, інформаційна праця та інформаційна економіка, виступаючи в логічній єдності, є засадничими елементами розвитку сучасного суспільст-

ва, в межах якого відбуваються зазначені відносини.

Інформаційна економіка включає такі основні компоненти: виробництво засобів інформаційної техніки, включаючи засоби зв'язку і передачі даних; виробництво інформаційних продуктів та інформаційних ресурсів; надання інформаційних послуг користувачам. Інформаційна економіка впливає практично на всі сфери суспільного розвитку [9, с. 10]. Цілком погоджуючись з останньою тезою, вважаємо, що на сьогодні інформаційна економіка не тільки існує, а й активно розвивається, використовуючи при цьому аналітично-розрахункові методи (моделі) економіки звичайної (товарної). Однак рівень невідповідності економічних та соціальних процесів, пов'язаних з економічним розвитком у сучасних умовах (умовах інформаційної економіки) приводить до розуміння того, що сучасна праця перетворюється здебільшого на суто соціальну. Появу такої соціальної праці ми пов'язуємо з розвитком інформаційного продукту, який часто взагалі не набуває матеріальної форми та спожива-

вається виключно на інформаційному рівні. Така соціальна праця принципово відрізняється від товарної, а відтак, не може мати спільних аналітичних підходів та підходів до вимірювання. При цьому не можна вести мову про виключно інформаційну економіку на сучасному етапі. За будь-яких умов така економіка матиме змішаний характер. На

підтвердження зазначеного можна навести результати, отримані російським дослідником М.Ю. Каришевим [15, с. 14].

При тому, що частка послуг у структурі ВВП у більшості розвинутих країн становить понад 50%, питома вага суто нематеріальних (інформаційних) послуг також буде вкрай значною (табл. 2).

Таблиця 2

Розподіл країн світу за питомою вагою зайнятих наданням нематеріальних послуг у 2008 р.

Частка зайнятих, %	Кількість країн	Країни
До 40	1	Румунія (34,4)
40–50	5	Туреччина (44,3), Польща (48,1), Чеська Республіка (48,7), Словаччина (49,3), Словенія (49,8)
50–60	7	Болгарія (50,3), Естонія (52,1), Латвія (54,1), Литва (54,7), Росія (54,7), Португалія (54,9), Угорщина (55,9)
60–70	10	Греція (60,1), Італія (61,0), Іспанія (62,0), Австрія (62,4), Німеччина (62,5), Ірландія (63,0), Фінляндія (63,5), Бельгія (66,1), Данія (67,6), Франція (67,6)
Більше ніж 70	5	Норвегія (70,1), Люксембург (70,2), Швеція (70,2), Великобританія (70,7), Нідерланди (73,1)
Усього	28	–

Зокрема, у США на сферу послуг (не лише інформаційних) припадає близько 80% ВВП (2002 р.), у країнах ЄС – 69,4% (2004 р.), у Японії – 67,7% (2001 р.). Зазначене дає підстави стверджувати, що глибина інформатизації економіки стає все більшою. При цьому інформаційна економіка потребує для здійснення інформаційних інтеракцій певного матеріального забезпечення (як елементів інфраструктури). Характер її розвитку також опосередковано може свідчити про характер процесів, що розви-

ваються в суспільстві. Зокрема, відповідно до інформації, наведеної в табл. 3, можна бачити зменшення попиту на комп'ютери як матеріальний об'єкт інформаційного простору та зростання уваги до телекомунікаційного обладнання, яке власне забезпечує інформаційну взаємодію. Це свідчить про зменшення частки матеріального продукту в інструментальному забезпеченні інформаційного простору (скорочення комп'ютерів) за рахунок підвищення якості простору суто інформаційного (телекомунікації).

Таблиця 3

Динаміка асортименту основних категорій експортованих країнами світу товарів виробничого сектору інформаційно-комунікативних технологій [16]

Категорія	1998 р.	2007 р.	Δ в.п.	Тр, %
Аудіо- та відеообладнання	11,3	13,9	2,6	123,0
Комп'ютери та периферійне обладнання	34,0	25,2	-8,8	74,1
Електронні компоненти	32,8	33,8	1	103,0
Інші товари ІКТ	8,0	8,9	0,9	111,3
Телекомунікаційне обладнання	13,9	18,2	4,3	130,9
Усі товари ІКТ	100,0	100,0	–	–

Можна констатувати справедливість тези, що на сьогодні інформація неухильно "перетворюється на рівноцінний фактор господарської діяльності поряд з працею, землею, капіталом" [10, с. 71]. Сукупність інформації, що дає можливість задовольнити економічні інтереси, дає господарюючому суб'єкту змогу не тільки розробити план дій та механізм їх реалізації, а й власне реалізувати таку інформацію. Відповідно, інформація виступає не тільки у вигляді ресурсу, а й у вигляді товару, що має власну додану вартість (а відповідно, собівартість). Характер створення та розподілу такої доданої вартості є відмінним від доданої вартості у товарному виробництві, а отже, накладає відбиток на відносини між учасниками процесу суспільного виробництва (щодо розподілу такої вартості).

На нашу думку, на увагу заслуговує певне пояснення запропонованої нами соціальної праці як сучасної форми трудової активності. Під такою працею ми пропонуємо розуміти працю, яка матеріалізується у певних соціальних практиках та існує в інформаційному просторі. Така праця не має (або практично не має) матеріального чи матеріалізованого результату, що унеможлиблює її вимір як безпосереднього об'єкта економічного аналізу. Ціна такої праці, формуючись у процесі соціальної взаємодії, є величиною принципово гнучкою, при тому, що її коливання не підпорядковуються класичним економічним законам, а знаходяться в площині соціальних цінностей та потреб. Така праця часто не потребує засобів виробництва та предметів праці, що принципово змінює характер класових (за К. Марксом) від-

носин у сучасному капіталістичному суспільстві. Відтак, практично неможливим є планування зміни економічних практик працівників залежно від характеристик доходу (або навіть структури перерозподілу доданої вартості).

Досліджуючи інформаційну працю в умовах інформаційної економіки, слід звернути увагу ще на одну особливість (скоріше, перевагу) інформаційної праці – скорочення часу на реалізацію того чи іншого економічного інтересу. Таке скорочення досягається завдяки зростанню швидкості інформаційних потоків. На наш погляд, збільшення інтенсивності руху інформації прискорює темпи використання інших видів ресурсів. Таким чином, відбувається загальне зростання інтенсивності праці (як системного використання ресурсів). Також інформаційна праця, маючи нематеріалізований результат, збільшує варіативність форм та практик споживання продуктів такої праці (надаючи різноманітності, суб'єктивності та різновекторності інтересам домогосподарств).

Більше того, самі інтереси домогосподарства можуть розглядатися в декількох аспектах. Як споживача – якщо приваблює продукція, вироблена певним підприємством, відповідність ціна-якість, рівень обслуговування, сервіс тощо. Інтереси домогосподарства як працівника, можливість задовольняти свої економічні інтереси – висока заробітна плата, хороші умови праці, гарантія найму тощо, соціально-економічні інтереси – розвиток особистості, кар'єра, влада і вплив тощо. Інтереси домогосподарства як власника – зацікавлене в підприємстві, тому що воно забезпечує йому певний стабільний дохід [9, с. 15]. Слушна думка позбавлена комплексності, адже домогосподарства існують у системі збалансування таких інтересів, а такий баланс часто також є результатом інформаційного трудового процесу (праці менеджера). Така комплексність ще більше ускладнює процес аналізу та розуміння його результатів.

У специфіці аналізу в інформаційній економіці цікавим є той факт, що в ній, по суті, відбувається відзначене Д. Харві “просторово-часове стиснення” [11]. Таке стиснення також досить неоднозначно впливає на стан домогосподарств. Так, з одного боку, відбувається скорочення витрат робочого часу окремого працівника на трудову діяльність, а з іншого – виникає дефіцит праці (якщо розглядати працю як ресурс для існування домогосподарств, наявне ресурсне обмеження їх розвитку). Також відбувається зростання (нагромадження) втоми, яке пов'язане, на нашу думку, саме зі зростанням інтенсивності трудової діяльності, про що свідчать, зокрема, аналітичні дані, наведені Р. Ніжегородцевим [12, с. 90].

М. Кельтес, у своїй праці “Інформаційна епоха: Економіка, суспільство і культура” зазначає, що мережеве (інформаційне) суспільство характеризується зниженням ритмічності, як біологічної, так і соціальної, пов'язаної з поняттям життєвого циклу [11]. Однак дослідник, скоріше, робить висновки, базуючись на думці Р. Брідена щодо того, що “один і той самий капітал рухається між економіками за період близько декількох годин, хвилин, а інколи секунд” [11]. Проте безпосередній трудовий процес (навіть інформаційний) може бути інтегрований у теорію циклу, адже пов'язаний із системою соціальних відносин які неминуче повторюються у житті певних соціальних груп. Розвиваючи останню думку, слід зазначити, що сучасна криза, яка спостерігається у соціально-трудої сфері, на нашу думку, зумовлена саме зниженням циклічності розвитку систем господарювання, тоді як циклічність розвитку соціальної (соціально-трудої) системи збереглася. Безумовно, сучасні інформаційні розробки можуть частково вплинути на тривалість певних соціальних циклів у трудовій діяльності (зокрема, циклів підготовки до праці певного виду за допомогою використання симуляторів), однак загальна циклічна природа розвитку при цьому в будь-якому разі лишається незмінною. Водночас динамічні зміни в діяльності організації часто потребують реакції, що є швидшою за можливість персоналу.

Із наведеної вище дискусії очевидним є факт ускладнення (зміни) специфіки трудової діяльності, наявний в інформаційному суспільстві. Однак можна констатувати, що в сучасному трудовому процесі безмежно зростає роль двох категорій: “особистий інтерес” та “відносини”. Інакше трактуючи інформаційний трудовий процес, можна його розглядати як соціально спрямовану діяльність з метою досягнення власного (суб'єктного) інтересу, яка диференційована соціальними відносинами.

Справедливість цієї тези підтверджують результати теоретизувань Б. Оболікшто, який відзначає суттєве зростання вартості обігу в інформаційному суспільстві. При цьому він зауважує, що вартість обігу формується, переважно, за рахунок двох видів праці: праці, спрямованої на формування уявлень споживача про товар (при вже існуючому комплексі його характеристик), і праці, спрямованої на формування оптимального набору характеристик товару. Якщо існування першої зі згаданих форм праці доволі визнане, а економісти виділяють пов'язані з нею витрати (витрати на просування, рекламу тощо), то друга часто зовсім прихована у витратах на розробку [13]. Однак очевидно, що частка вартості інформаційного “переформатування” споживача у

структурі собівартості, яка має тенденцію до зростання, повинна бути не лише діагностованою, а й усебічно обрхованою. Щоправда, для цього в сучасній економічній думці не створено належного науково-методичного інструментарію.

Продовжуючи логічний аналіз, можна констатувати, що фактично інформаційна праця зумовила зміну самої парадигми сучасного аналізу та контролю праці. Адже принципова відмінність трудового інформаційного процесу полягає в тому, що в разі, якщо він, по суті, представлений відносинами праці, то більшість (якщо не всі) можливих оціночних показників такої праці в сучасному економічному дискурсі є невимірними. Однак подальше наповнення (насичення) соціального буття інформацією потребує їх економічного оцінювання. Виникає проблема встановлення балансу між економічними показниками та інформацією. Самі відносини в цьому контексті і виступають індикатором існування такого балансу.

Якщо припустити можливість градації відносин (виходячи з логіки того, що соціальні відносини – система унормованої взаємодії між учасниками з приводу того, що їх об'єднує), то кількісне оцінювання стає цілком можливим, базуючись на запропонованій нами моделі інформаційних відносин. Пропонована модель інформаційних відносин (обміну) складається з низки елементів:

1. Інформація як безпосередній продукт діяльності.
2. Інформація як наслідок діяльності.

3. Інформація як проміжний результат (продукт) діяльності.

4. Інформація як винагорода за результат праці (зокрема, у разі, якщо розглядати електронні (віртуальні) гроші як інформацію про їх наявність у певного суб'єкта).

5. Інформація (у вигляді знань) як передумова для подальшого процесу праці. Суб'єкт праці, здійснюючи інформаційний трудовий процес, ставить за мету отримання соціальної реакції оточення (реальних і потенційних споживачів його праці) з метою отримання певного результату. Економічним результатом інформаційних відносин (обміну) є:

- вчинення економічної (соціальної) дії;
- збільшення інтенсивності чи кількості економічної (соціальної) дії;
- відмова від економічної (соціальної) дії.

Об'єктивізація інформаційного обміну відбувається в характері відносин, який впливає на отримання економічної вигоди. У такому разі результат характеризуватиметься певним відхиленням відносин від умовного базису (норми). При цьому базис визначатиметься станом відносин, які можна охарактеризувати як справедливі або рівні. Будь-яке одностороннє відхилення, від такого базису викликати порушення цієї рівності (балансу), а відтак, зумовлюватиме погіршення відносин. Загальну логічну модель економічних відносин, диференційованих сучасними інформаційними процесами, наведено на рис. 2.

Рис. 2. Модель економічних відносин у системі аналізу та контролю праці й інформаційному суспільстві

Аналіз праці, проведений відповідно до запропонованої моделі, виступає в контексті

зазначених процесів одночасно мірилом соціальної та економічної ефективності.

IV. Висновки

Усе зазначене вище об'єктивно зумовлює потребу у створенні методології аналізу та контролю сучасного трудового процесу з метою максимально можливого урахування особливостей соціальних відносин, пов'язаних із процесом праці, та їх впливом на соціальне самопочуття як окремих суб'єктів трудового процесу, так і домогосподарств як споживачів сучасної праці. Створення кількісної системи показників для вимірювання зазначених процесів потребує системного дослідження різних аспектів аналізу праці з урахуванням усієї сукупності показників, пов'язаних із такою працею. При цьому основною гіпотезою, якої ми дотримуємося при розробці підходів до аналізу та контролю сучасної праці, слід вважати принципову можливість встановлення кількісного зв'язку між показниками, що мають кількісний вираз, та специфікою відносин, прямо чи опосередковано пов'язаних із трудовим процесом (працею).

Список використаної літератури

1. Спенс А.М. Передача сигналов в ретроспективе и информационная структура рынков. Нобелевская лекция 8 декабря 2001 г. / А.М. Спенс // Мировая экономическая мысль. Сквозь призму веков : в 5 т. – М. : Мысль, 2005. – Т. V : в 2 кн. – Кн. 2. – С. 484–534.
2. Стиглиц Е.Дж. Информационная и смена парадигмы в экономической науке : Нобелевская лекция 8 декабря 2001 г. / Е.Дж. Стиглиц // Мировая экономическая мысль. Сквозь призму веков : в 5 т. – М. : Мысль, 2005. – Т. V : в 2 кн. – Кн. 2. – С. 535–629.
3. Коуз Р. Природа фірми / Р. Коуз // Природа фірми: Походження, еволюція і розвиток // Р. Коуз ; за ред. О.І. Вільямсона, С.Дж. Вінтера. – К. : А. С. К., 2002. – С. 30–48.
4. Стиглер Дж.Дж. Экономическая теория информации / Дж.Дж. Стиглер // Вехи экономической мысли. Теория фирмы / под ред. В.М. Гальперина. – СПб. : Экономическая школа, 2000. – Т. 2. – С. 507–529.
5. Чухно А.А. Інституціонально-інформаційна економіка : підручник / А.А. Чухно, П.М. Леоненко, П.І. Юхименко ; за ред. акад. НАН України А.А. Чухна. – К. : Знання, 2010. – 687 с.
6. Маруховські О.О. Інформаційне суспільство: теоретико-концептуальні засади : навч. посіб. / О.О. Маруховські. – К. : Ун-т економіки та права "КРОК", 2007. – 136 с.
7. Мельник Л.Г. Информационная экономика / Л.Г. Мельник. – Сумы : Университетская книга, 2003. – 288 с.
8. Мунтян В.И. Информационная парадигма / В.И. Мунтян. – К. : КВІЦ, 2006. – 632 с.
9. Гарифова Л.Ф. Экономические интересы хозяйствующих субъектов в информационной экономике : автореф. дис. ... к. экон. наук : 08.00.01 / Л.Ф. Гарифова ; Казан. финансово-эконом. ин-т. – Казань, 2011. – С. 10.
10. Экономическая информатика: Введение в экономический анализ информационных систем. – М. : ИНФРА-М, 2005. – С. 71.
11. Кастельс М. Информационная эпоха: Экономика, общество и культура [Электронный ресурс] / М. Кастельс ; пер. с англ. под науч. ред. О.И. Шкаратана ; Гос. ун-т. Высш. шк. экономики. – М., 2000. – 606 с. – Режим доступа: <http://www.fidel-kastro.ru/sociologia/castels.htm>.
12. Нижегородцев Р.М. Информационная экономика / Р.М. Нижегородцев. – М. ; Кострома, 2002. – Кн. 3. Взгляд в Зазеркалье: Техничко-экономическая динамика кризисной экономики России. – С. 90.
13. Оболишто Б. Диалектика постиндустриальной экономики [Электронный ресурс] / Б. Оболишто // Политэкономия постиндустриального общества (окончательная версия II редакции). – Режим доступа: <http://boobleak.blogspot.com/2009/01/ii.html>.
14. Индекс сетевой готовности. Networked Readiness Index [Электронный ресурс] / Центр гуманитарных технологий. – Режим доступа: <http://gtmarket.ru/ratings/networked-readiness-index/networked-readiness-index-info>.
15. Карышев М.Ю. Методология статистического исследования социально-экономических результатов развития сферы информационно-коммуникационных технологий России в сравнительном международном аспекте : автореф. дис. ... д-ра экон. наук : 08.00.12 / М.Ю. Карышев ; Сам. гос. эконом. ун-т. – Самара, 2011. – 48 с.
16. Карышев М.Ю. Статистический анализ процесса глобализации информационной экономики / М.Ю. Карышев // Вопросы экономики и права. – 2011. – № 5. – С. 183–188.

Стаття надійшла до редакції 22.05.2012 р.

Ядранский Д.М. Процесс анализа и контроля работы в информационной экономике

В статье рассмотрена необходимость обновления подходов к оценке, анализу и контролю современного труда. Констатировано доминирование в информационной экономике и общественном развитии информационного труда, при этом установлено, что для количес-

твенной характеристики такого труда сегодня отсутствует теоретическое и методологическое обоснование. Охарактеризованы специфические подходы к пониманию информационного труда и возможности его оценки путем использования социальных отношений в качестве показателя, характеризующего такой труд.

***Ключевые слова:** отношения, труд, информационное общество, информационная работа, показатели, анализ, трудовой процесс, социальная работа.*

Yadranskyi D. The process of analysis and control of the information economy

This article discusses the need to review approaches to the assessment, analysis and control of modern labor. Stated dominance in the information economy and social development of the information work, with established that for the quantitative characterization of such labor is lacking a theoretical and methodological basis. Characterized by specific approaches to understanding labor news and opportunities to assess, through the use of social relations as an indicator that characterizes this work.

***Key words:** relationships, work, information society, information work, performance, analysis, work process, social work.*